

Ευστάθιος Θεοδωρόπουλος

Στις 05.15 το πρωί της 6^{ης} Απριλίου 1941 ο Γερμανός Πρέσβης στην Αθήνα, ακολουθώντας την τακτική του Ιταλού Γκράτσι, ζήτησε να δει τον Έλληνα Πρωθυπουργό και στις 05.45 βρισκόταν αντιμέτωπος με τον Αλέξανδρο Κορυζή. Δεν είναι γνωστό αν στην παγκόσμια ιστορία, υπάρχει δεύτερη περίπτωση ενός φιλήσυχου ειρηνόφιλου λαού που μέσα σε μισό χρόνο δέχτηκε δύο τελεσίγραφα. Και ασφαλώς δεν υπάρχει άλλος λαός που να δέχτηκε την απρόκλητη επίθεση από δύο πολιτισμένους, αλλά σκλάβους στον

δικτάτορά τους λαούς.

Επιτρέψτε μου, κύριε Πρόεδρε – είπε ο Φον Έρμαχτ – να σας ανακοινώσω ότι η Κυβέρνησή μου, επέδωσε αυτή ακριβώς τη στιγμή στον Έλληνα πρεσβευτή στο Βερολίνο, μία διακοίνωση, αντίγραφον της οποίας έχω εντολή να σας αναγνώσω αμέσως τώρα.

Και χωρίς να περιμένει έβγαλε από την τσέπη του ένα μακροσκελές έγγραφο και άρχισε να διαβάζει, το μοιραίο τελεσίγραφο.

Πριν ακόμα αρχίσει ο Γερμανός Πρεσβευτής την ανάγνωση της διακοίνωσης και την ώρα που τα σμήνη του Γκαίριγκ βρίσκονταν στον αέρα με προορισμό το Βελιγράδι, τα μηχανοκίνητα του Στρατηγού Φον Λίστ ξεκινούσαν την όχι και τόσο εύκολη επιχείρηση της διάσπασης της «Γραμμής Μεταξά» στα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Γνώριζαν πολύ καλά - αφού για την κατασκευή της είχαν χρησιμοποιηθεί και Γερμανοί μηχανικοί – ότι τα οχυρά επανδρωμένα από το ίδιο ανθρώπινο δυναμικό, όμοιο με εκείνο που πραγματοποίησε το θαύμα της Αλβανίας, θα ήταν σκληρό καρύδι για την πιο πέρα Γερμανική προέλαση.

Τα οχυρά αυτά, που η κατασκευή τους είχε αρχίσει το 1935, ήταν διαταγμένα σε όλη την Ελληνοβουλγαρική μεθόριο ανάλογα με τη στρατηγική σημασία της περιοχής και αριθμούσαν τα 21. Ο εξοπλισμός τους μελετήθηκε και σχεδιάστηκε, με κριτήρια τις μέγιστες πολεμικές δυνατότητες του πιο πιθανού ενδεχόμενου εχθρού από Βορρά, της Βουλγαρίας. Δεν μπορούσαν να φανταστούν, ότι αυτά τα οχυρά θα υποχρεώνονταν κάποτε να αντιπαραταχθούν στον ισχυρότερο πολεμικό τυφώνα, που πέρασε ποτέ από την Ευρώπη με αξιώσεις να τον σταματήσουν.

Και όμως οι λιγοστοί υπερασπιστές – αφού το μεγαλύτερο τμήμα του στρατού βρισκόταν στο Αλβανικό μέτωπο – κατόρθωσαν να γράψουν σελίδες δόξας και ο ηρωισμός τους άγγιξε τα όρια του θρύλου.

Η προφορική μαρτυρία του Λοχαγού Ευστάθιου Θεοδωρόπουλου, Διοικητή του οχυρού Μαλιάγκα αξίζει τον θαυμασμό μας.

Την πρωίαν της 6^{ης} Απριλίου 1941 οι Γερμανοί επετέθησαν στα οχυρά Μεταξά αλλά προσέκρουσαν εις το οχυρόν Μαλιάγκα τον οποίον τους καθήλωσε με πυρά όλμων και το πυροβολικόν επιφανείας που το υπεστήριζε.

Στο οχυρόν Μαλιάγκα υπήρχε το κλειδί για την είσοδο των Γερμανών από την ελληνικήν λοξά στο λεκανοπέδιον Νευροκοπίου. Γι' αυτό ακριβώς η πρώτη επίθεσις που έγινε, έγινε εναντίον του οχυρού Μαλιάγκα. Οι απώλειες των Γερμανών ήταν σοβαρές.

Την 7 - 4 - 41 συνεχείς επιθέσεις αποτυγχάνουν με σοβαρές απώλειες επίσης.

Την νύχτα της 7^{ης} προς 8^{ην} - 4 - 41 οι Γερμανοί κατόρθωσαν να φθάσουν τα συρματοπλέγματα επί της επιφανείας του οχυρού. Αμέσως το πυροβολικόν επιφανείας εξαπέλυσε τα προβλεπόμενα πυρά φραγμού επί της επιφανείας του οχυρού με όλα τα

πυροβόλα του επί 15 λεπτά. Μετά την άρση των πυρών εξαπέλυσα αντεπίθεση. Η επιφάνεια του οχυρού ήταν στρωμένη με πτώματα Γερμανών και οι επιζήσαντες Γερμανοί υπό την πίεση των υπερασπιστών του οχυρού ετράπησαν εις άτακτον φυγήν. Συνελήφθησαν και αιχμάλωτοι.

Την 8^η - 4 - 41 ένα γερμανικόν τάγμα επετέθη εναντίον του οχυρού. Το τάγμα είχε τρομερές απώλειες αλλά ένας λόχος του κατόρθωσε να καταλάβει το ύψωμα Σήλα που ευρίσκεται μεταξύ του οχυρού Περιθωρίου και Μαλιάγκα και δημιουργούσε κινδύνους για το οχυρόν Περιθωρίου και το οχυρόν Μαλιάγκας γι' αυτό ακριβώς απεφάσισα να κάνω αμέσως νυχτερινή αντεπίθεση προτού εδραιωθούν οι Γερμανοί στο ύψωμα Σήλα. Η επιχείρησης επέτυχε. Οι Γερμανοί ανετράπησαν και ετράπησαν εις φυγήν.

Μεταξύ των συλληφθέντων Γερμανών ήταν και ένας Υπολοχαγός και τους είπα να μου τον στείλουν στο σταθμό διοικήσεως υψώματος 905. Όταν μπήκε στο γραφείο μου ήταν κατατρομαγμένος και κρατούσε στο χέρι του μία φωτογραφία και μου την έδωσε. Τον ερώτησα γιατί μου την έδωσε και μου απήντησε. «Για να μην μείνει η γυναίκα μου χήρα και τα παιδιά μου χωρίς πατέρα».

Ξέρεις του λέγω ότι βρίσκεσαι στην Ελλάδα και ότι η Ελλάδα δίδαξε τον πολιτισμό σε όλο τον κόσμο; Ο Έλληνας δεν χτυπά ποτέ άοπλους και ιδίως αιχμαλώτους πολέμου. Εδώ δεν κινδυνεύεις.

Μου λέει χαμογελώντας. «Το κατάλαβα» και άρχισε να μου απαγγέλλει στίχους του Ομήρου.

Την 9^η - 4 - 41 κατά τις απογευματινές ώρες έρχεται ο ασυρματιστής και μου λέει. «Σας ζητάει ο στρατηγός».

Πήγα στον ασύρματο. «Διατάξτε στρατηγέ».

Μου είπε: «Άκουσε Θεοδωρόπουλε πάρε τα Παλικάρια σου και δια νυχτερινής πορείας θα' ρθεις να με συναντήσεις στις Σέρρας.».

Του είπα «Στρατηγέ αιφνιδιάζομαι. Είμαστε νικηταί και οι νικηταί ποτέ δεν αποχωρούν από την μάχη. Η διαταγή σας δεν εκτελείται και η μάχη συνεχίζεται» και έκλεισα τον ασύρματο.

Μετά 2 ώρες ξαναπαίρνει ο στρατηγός στον ασύρματο και μου λέει. «Άκου Στάθη πάρε αυτούς τους Γενναίους που έχεις εκεί και έλα στις Σέρρας. Δεν είναι καιρός για ολοκαυτώματα. Εδοξάσατε την Ελλάδα όσον ουδείς άλλος. Θα πάμε να πολεμήσουμε αλλού». Εννοούσε τη Κρήτη. Και επείσθημεν να αποχωρήσομεν από το οχυρό. Να αποχωρήσομεν όχι να το εγκαταλείψομεν.

Την άλλη ημέρα φτάσαμεν στις Σέρρας με τα όπλα μας, κάναμεν παρέλαση στο Στρατηγό μας και μόλις περάσαμε το Στρατηγό και προχωρούσαμε ένας Γερμανικός λόχος μας παρουσίασε όπλα.

Μετά με φώναξε ο Γερμανός στρατηγός και με ρώτησε «πόσοι Άγγλοι ήταν στο οχυρό;»

«Μήτε ένας» του απήντησα.

Και πάλι με ερώτησε εάν οι υπερασπιστές του οχυρού ήσαν Σπαρτιάται.

Του είπα «Όχι. Ήταν από όλη την Ελλάδα».

Γυρίζει και λέει στους αξιωματικούς του οι οποίοι είχαν συγκεντρωθεί γύρω του: «Έτσι εξηγείτε πως δεν μπορέσαμε να καταλάβουμε το οχυρό. Όλοι οι Έλληνες πολεμήσανε σαν τους Σπαρτιάτες.»

Και συνεχίζει το παλικάρι όταν δύο χρόνια αργότερα περπατούσε στο κέντρο της κατεχόμενης Αθήνας.

Κάποια ημέρα στα μέσα του 1943 περνούσα την οδό Βουκουρεστίου κοντά στο μέγαρο του Μετοχικού Ταμείου Στρατού όπου εκεί υπήρχε η διοίκηση των Γερμανών. Εκεί με πλησίασε ένας πανύψηλος Γερμανός Ταγματάρχης με ένα σωρό παράσημα στο

στήθος. Στάθηκε προσοχή απέναντί μου με χαιρέτησε στρατιωτικά και με ρώτησεν εις την αγγλικήν εάν τον θυμάμαι. Του απήντησα όχι. Μου λέει «το όνομα Μαλιάγκα σας λέει τίποτα;»

«Α ναι μήπως είστε ο υπολοχαγός που είχαμε συλλάβει αιχμάλωτο εις το οχυρό;»

«Ακριβώς», μου λέει. «Εκφράζω τα θερμά μου συγχαρητήρια σε εσάς και σε όλους τους υπερασπιστάς του οχυρού για την ανδρεία σας και την αυτοθυσία σας. Μήπως μπορώ να σας φανώ χρήσιμος σε τίποτε;»

Του απαντώ. «Ευχαριστώ όχι». Και ξεκίνησα να φύγω.

Μετά λίγα βήματα σταματώ και του λέω. «Ναι θέλω. Θέλω να εγκαταλείψετε την Ελλάδα».

Αιφνιδιάστηκε δεν περίμενε ποτέ τέτοια απάντηση κιτρίνισε και κόντεψε να πέσει κάτω. Όταν συνήλθε μου είπε. «Λυπάμαι που δεν μπορώ να το κάνω αυτό. Εγώ εκτελώ διαταγές».

Του λέω λοιπόν «εγώ μόνον αυτό θέλω και τίποτε άλλο». Και έφυγα.

Δεν ήταν μόνο οι υπερασπιστές του οχυρού Μαλιάγκα που στάθηκαν όρθιοι μέχρι την αποχώρηση. Σε όλα τα οχυρά ο ηρωισμός και η ανδρεία των υπερασπιστών έφτασε στα ύψη.

Στο οχυρό Ιστίμπεη το μοναδικό αντιαεροπορικό που διέθετε, αφού κατέρριψε τέσσερα (4) Στούκας, υπέκυψε κι εκείνο σε «κατ' ευθείαν» χτύπημα μιας από τις εκατοντάδες βόμβες.

Στο οχυρό Περιθώρι λίγες ώρες μόνο πριν πάρουν τη διαταγή «Παύσατε πυρ» σαν αποτέλεσμα της συνθηκολόγησης, ο Διοικητής του συγκροτήματος με τους Γενναίους του με αποφασιστική, αιφνιδιαστική προσπάθεια, εξουδετέρωσε μία από τις τελευταίες επιθέσεις και συνέλαβε 250 αιχμαλώτους.

Παράλληλα στο μέτωπο της Αλβανίας την 7^η Απριλίου γραφόταν η τελευταία σελίδα δόξας.

Οι Σλάβοι είχαν συμφωνήσει να επιτεθούν μαζί με τους Έλληνες εναντίον των Ιταλών μετά από την πραγματοποίηση μικτής Ελληνο-Γιουγκοσλαβικής στρατιωτικής σύσκεψης με σκοπό την απόρριψή τους στη θάλασσα.

Έτσι στις 2.35 της 7^{ης} Απριλίου, ο Επιτελάρχης της Στρατιάς στα Σκόπια, πληροφόρησε το Γ' Σώμα Στρατού της Ελλάδας, ότι θα επιτεθούν την 6^η πρωινή εναντίον των Ιταλών. Χωρίς να χάσει καιρό η 8^η Ελληνική Μεραρχία αναλαμβάνει αμέσως επιθετική ενέργεια την 3^η πρωινή ώρα με σκοπό να καταλάβει σημαντικές θέσεις και να ενωθεί με τους Γιουγκοσλάβους. Η Ελληνική επίθεση με τα γνωστά χαρακτηριστικά της ορμητικότητας και της ανδρείας, πέτυχε να κυριεύσει μέσα σε πέντε ώρες τις ισχυρότατες Ιταλικές θέσεις των υψωμάτων 116 και 1301, να αιχμαλωτίσει ολόκληρο Ιταλικό Τάγμα με 15 Αξιωματικούς και 550 άνδρες και να ενσπείρει τέτοιο πανικό, ώστε αν είχε εκδηλωθεί και η Γιουγκοσλαβική επίθεση, ολόκληρο το Ιταλικό μέτωπο θα είχε καταρρεύσει. Δυστυχώς, όχι μόνο δεν πραγματοποιήθηκε η επίθεση των Νοτιοσλάβων, αλλά έφταναν ταυτόχρονα από την Γιουγκοσλαβία οι αποθαρρυντικές πληροφορίες για πλήρη κατάρρευση της άμυνάς τους από τους Γερμανούς.

Πηγές : 1. Ηλία Δ. Καρταλαμάκη, Η Αεροπορία στον Πόλεμο του '40, Β' έκδοση, Αθήνα 1990.

2. Ντοκουμέντα & μαρτυρίες, Η Ελλάδα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο 1940 – 1944, Ε.Ρ.Τ., Ε.Ρ.Α.